

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2020 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2020 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2020. – 280 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – д.е.н., доц.

4. Звіт про дослідження мікро-, малого і середнього підприємництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://sapiens.com.ua/publications/socpol-esearch/135/Info%20Sapiens_CIPE_report.pdf.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

**Доц., к.е.н. Крупіна С.В., магістрант Кравчик Т.Ю.,
Одеська національна академія харчових технологій**

Глобальні зміни, які відбуваються в останні роки у світі, спричинені в більшій мірі ресурсними обмеженнями економічного зростання та є закономірним етапом еволюційного процесу.

Кондитерська галузь в Україні є однією з галузей, яка має найшвидше зростання, яке досягається за рахунок розширення внутрішнього попиту та забезпеченості країни основною сировиною. Особливістю цієї галузі є повна орієнтація виробництва на кінцевого споживача.

Для забезпечення достатнього рівня розвитку підприємства необхідно стійке економічне зростання, яке є здатністю господарюючого суб'єкта підвищувати обсяги виробництва і реалізації продукції за умови підвищення ефективності використання наявних ресурсів та мінімізації ступеня впливу зовнішніх факторів на умови і параметри діяльності з дотриманням принципів ефективної діяльності. Тобто, досить важливим питанням є забезпечення конкурентоспроможності підприємств.

Поняття конкурентоспроможності містить у собі сукупність економічних, правових та інших факторів, що визначають положення підприємства на галузевому, регіональному або світовому ринку.

У літературі існують різні підходи до визначення змісту поняття конкурентоспроможності підприємства.

Балабанова Л.В. [1] розглядала конкурентоспроможність підприємства як рівень його компетенції відносно інших підприємств-конкурентів у нагромадженні та використанні виробничого потенціалу певної спрямованості та його окремих складових, що знаходить вираження в таких результируючих показниках, як якість продукції, прибутковість, продуктивність тощо.

Костюк Л.А. [3] визначає, що конкурентоспроможність підприємства – це можливість здійснення ефективної господарської діяльності й прибуткової її реалізації в умовах конкурентного ринку.

За думкою Жилінської О.І. [4], конкурентоспроможність підприємства – інтегральна властивість суб'єкта ринкових відносин, яка відображає його здатність формувати та утримувати конкурентні переваги через нарощування та покращення внутрішніх потенціалів в умовах певного конкурентного ринку у конкретний момент часу.

Важливою складовою системи забезпечення належного рівня конкурентоспроможності підприємства, ефективного ведення його господарської діяльності на внутрішньому та зовнішніх ринках є її оцінка [5].

Оцінка конкурентоспроможності підприємства дозволяє виявити сильні і слабкі сторони його діяльності, можливості та потенційні загрози, що дає можливість ефективно планувати та розвивати діяльність на основі конкурентних переваг.

Конкурентне середовище підприємства складається з багатьох факторів, але головними з них є фактори формування конкуренції в галузі, а саме:

1. Вплив конкурентів, який формується за рахунок таких показників як: кількість та розмір конкурентів, шляхи виходу з ринку в разі невдачі, рівність сил учасників, однорідність потреб споживачів та інші.

2. Вплив споживача – як сукупність кількості споживачів, наявність та кількість у них фінансових коштів, можливого обсягу формування попиту на продукт та рівень потреби в ньому, організованість споживачів, обсяг закупок, складність переходу до конкурентів, чутливість споживача до змін зовнішнього середовища та інші.

3. Вплив постачальників визначається типом ринку та формує силу позиціонування постачальника за такими факторами як: кількість постачальників, їх фінансовий, організаційний та управлінський потенціал, стратегічна важливість продукту, що виробляється, ризики можливих втрат при зміні постачальника та інші.

Основними напрямками забезпечення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах є:

- застосування наукових підходів до стратегічного менеджменту;
- забезпечення системи розвитку техніки, технології, економіки, управління;
- застосування сучасних методів досліджень й розробок;
- наявність взаємозв'язків функцій управління будь-яким процесом на всіх стадіях життєвого циклу об'єкта;
- оцінювання та моніторинг рівня конкурентоспроможності вітчизняних підприємств;
- формування системи заходів із забезпечення конкурентоспроможності об'єктів на різних рівнях.

Україна має розвинену харчову промисловість, тому важливим завданням є забезпечення достатнього рівня конкурентоспроможності підприємств, що сприятиме покращенню експортно-імпоротної політики.

На сьогодні відбувається зменшення експорту кондитерських виробів, що негативно впливає на зовнішньо-торговельне сальдо України, тому пріоритетним є збільшення експорту кондитерської галузі в країни ближнього зарубіжжя та вихід на нові ринки збуту.

Основним пріоритетним напрямком розвитку кондитерської галузі України є збільшення обсягів збуту продукції на зовнішніх ринках, а саме в країнах західної

Європи, оскільки основна частина продукції експортується в країни ближнього зарубіжжя та пострадянських країн.

Зовнішні фактори формування конкурентного середовища для підприємств кондитерської галузі такі, як вплив конкурентів, вплив споживача та вплив постачальників має суттєвий та першочерговий вплив на вибір та розробку конкурентної стратегії підприємств.

Необхідно розробити систему заходів для підвищення конкурентоспроможності та ринкової стійкості підприємств кондитерської галузі, так як вихід на нові ринки та збільшення обсягів збуту продукції на вже існуючих ринках потребує високого рівня конкурентоспроможності підприємств.

Важливою проблемою розвитку кондитерської промисловості України є фінансова перевага великих корпорацій, які впроваджують нові лінії та продукцію, будують нові підприємства, придбають найсучасніше закордонне обладнання, та відкривають філіали за кордоном, чим створюють значні конкурентні переваги у кондитерській галузі та жорсткі умови конкуренції в галузі.

Підприємствам варто звертати увагу не лише на модернізацію самих ліній та підприємств, а і на зниження рівня собівартості кондитерських виробів за рахунок зниження енергетичних витрат, покращення упаковки та дизайну кондитерських виробів, зростання обсягів натуральних домішок, тому що, на сьогодні питання якості є досить актуальним та важливим, зокрема у харчовій промисловості.

Література

1. Балабанова Л.В. Управління конкурентоспроможністю підприємств на основі маркетингу: монографія [Текст] / Л.В. Балабанова, А.В. Кривенко. — Донецьк: Дон ГУЕТ ім. Туган-Барановського, 2004. — 147 с.
2. Конкурентоспособность продукции и предприятия / Буркинский Б.В., Лазарева Е.В., Брыкалина С.В. и др. — Одеса: ИПРЕД НАН України, 2002. — 132 с.
3. Костюк Л.А. Теоретичні та методичні засади оцінки конкурентоспроможності // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Економічні науки. — 2012. — Вип. 2. — С. 22–30.
4. Жилінська О.І. Теоретичні аспекти оцінювання конкурентоспроможності підприємства на засадах бенчмаркінгу // Бізнес Інформ. — 2012. — № 10. — С. 96–101.
5. Яблонська Н.В., Щиголь В.В. Методичні основи оцінки конкурентоспроможності підприємств // Економіка: проблеми теорії та практики. — Д.: ДНУ. — 2010, Вип. 260. — Т.2.— С.480-483

34	КОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В КОМАНДНІЙ РОБОТІ Черкаський А.В., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	92
35	AUTOMOTIVE INDUSTRY IS A PRIORITY DIRECTION OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY Коліщук О.В., аспірант, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси	95
36	ВПРОВАДЖЕННЯ РЕІНЖІНІРИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Самофатова В.А., д.е.н., професор, Бачурський О.І., магістрант, ОНАХТ, Одеса	98
37	ІНКЛЮЗИВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОРПОРАЦІЙ УКРАЇНИ Дідух С.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	102
38	СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ПЕРЕД ГЛОБАЛЬНИМ ВИКЛИКОМ 2020 РОКУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ Павлов О.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	104
39	АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Яблонська Н.В., к.е.н., доцент, магістрант Лисенко В.А., ОНАХТ, м. Одеса	109
40	РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ Мініна В.О., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	112
41	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Крупіна С.В., к.е.н., доцент, магістрант Кравчик Т.Ю., ОНАХТ, м. Одеса	115
42	ОЛІЙНО-ЖИРОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Петкова Д.Ф., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	118
43	ПОТОЧНИЙ СТАН РИНКУ МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ Петков О.І., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	120
44	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ АПК УКРАЇНИ Федорова Т.С., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	122
45	ПРОПОЗИЦІЇ СЬОГОДЕННЯ В УПРАВЛІННІ Й РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ Татарик Е. П., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	126
46	СХЕМИ ПЕРЕДПРОЄКТОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЄКТУВАННІ Фрум О.Л., к.е.н., ОНАХТ, м. Одеса	131
47	АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА» Купріна Н.М., к.е.н., доцент, каф. ОтаА; Величко О.М., студентка, ОНАХТ, Одеса	133
48	КАСТОМІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВІСТІ Баранюк Х.О., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	137
49	МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ РІВНЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ Кулаковська Т.А., к.е.н., доцент, каф. ЕП, ОНАХТ, м. Одеса	140
50	ОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ Купріна Н.М., к.е.н., доцент, Васьковська К.О., к.е.н., Величко О.М., студентка ОНАХТ, м. Одеса	143
51	МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ – НЕВІДКЛАДНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ САВЕНКО І.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	146